

Kratka priča

2. Kristijan Vujičić *Nokturno skupljača boca*

Nikada iz „kućice“ ne izlazim bez svojega „mača“, štapa koji sam oblikovao od lijeske, zašiljena kraja koji mi služi za skupljanje boca iz smeća po kvartu i pretraživanje kontejnera. Veljača je nezahvalan mjesec za nas skupljače, jer osim što nas šibaju hladne kiše i vjetrovi, ljudi kupuju i piju manje gaziranih pića, pa je samim time teže skupiti dovoljno plastike za otkup. Pokušavao sam ne razmišljati o tome, pogledajući u nebo i osjećajući lagana kišicu što se poput mira rosila na mojoj licu. Shvatio sam da će se moj kožuh uskoro natopiti vodom, a to mi se nikako nije sviđalo, jer tada postane težak za nošenje pa, činilo mi se, vjetar lakše može prolaziti kroz njega.

Večeras sam se pažljivo obrijao u gradskome WC-u, ostavivši svoje sijede brkove nedirnute, a kosu sam, kao i obično, svezao na zatiljku, kako su to nekada davno činili i samuraji. Kod prvog kontejnera ugledao sam Pleštinu, mlađeg čovjeka koji me svojim izgledom podsjeća na medvjeda, pa ga tako i zovem. On se ne ljuti, kao ni većina drugih skupljača koje sam sretao i kojima sam dao nadimke koji im, prema mojoj mišljenju, odgovaraju. Trljaо je ruke kako bi se zaštito od hladnoće i upitao me:

– Hej, Samuraj, pa kaj je to večeras? Kaj si se tak upicanil? Aha, sigurno buš se našal s Trešnjom?

– Imaš pravo, Medo, ali to je naša tajna – stavio sam prst na usta kao znak da je riječ o nečemu što je samo nama znano. – Kako ide skupljanje?

– Nije baš dobro... Ovi popodnevni su pobrali više-manje sve kaj valja.

– Aha, što ćemo sada?

– Kaj ja znam... Mogli bismo otići dole niže do Mlinčeka – procijedio je namigujući, jer je u bilo koje doba dana, a pogotovo navečer, volio piti žesticu. – Tam je bar relativno toplo, kužiš. Imaš kaj sitnoga?

– Oprosti, Medo, ali znaš da nemam, a i da imam, ne bih trošio, jer mi treba svaka kuna...

Ostavio sam ga pomalo utučenoga pokraj polupraznoga kontejnera i nastavio dalje s teškom naprtnjačom na ramenu. Izvadio sam nekoliko boca iz jednoga koša za smeće pokraj livade prepune šarenoga korova i stavio ih u svoju vreću. Dok me hladnoća polagano nagrizala naišao sam na baku Milenu, osamdesetogodišnjakinju koja me je veselo pozdravila, jer s njom uvijek malo porazgovaram.

– Znate, Zagorka – zvao sam je tako jer me je onako odjevena u neku ofucanu bundu i prastaru šubaru podsjećala na spisateljicu Mariju Jurić Zagorku, a ona je mislila da joj tepam od milja zato što dolazi iz Zagorja – neku noć sam sanjao da sam dobio na lotu. A onda su mi drugu večer došli isključiti struju.

– Ježuš Marija, pa kaj su i vama isključili struju? – začudila se.

– Jesu, i meni su... – nasmijao sam se. – Ali, molio bih vas, nemojte to nikome reći. A kako ste mi vi?

– Ha, čujte, dobro sam, ali... Moju je kćer nekaj opet stislo u leđima i nemre ići delat na skladište, tak da je sve spalo na mene...

– Izdržat ćete vi već, znam ja vas...

– Znate kaj, nekad mi se i ne da ustati, a onda kad se setim da bum naišla na vas i da bumo se malo spominjali, meni je nekak lepše pri srcu – nasmijala se starica.

– I meni je isto tako, gospođo Zagorka, volim vas vidjeti.

Pozdravili smo se i ja sam krenuo dalje Selskom cestom prema Črnomercu. Odlučio sam večeras skrenuti malo sa svojega puta i provjeriti jesu li ispravnjeni kontejneri u drugom kvartu. Hodajući vidiš sam dječake kako pod okriljem noći i blage Mjeseceve svjetlosti što sipi s visina igraju nogomet na igralištu i pomislio kako je dječaštvo predivno, nehajno doba. Mlad čovjek ne mari ni za što, cio život mu se vrti oko igre i druženja, i zato mi se čini kako je upravo školsko doba ono u kojem smo najviše bili slobodni. Misao mi je prekinula vika djece koja su me jednoglasno molila da im vratim loptu što je preskočila ogradu. Podigao sam šarenu krpenjaču s tla i poput klasnoga vratara napucao je natrag prema igralištu. Jedan dječarac mi je zahvalio, a ja sam ponosno odšetao dalje razmišljajući o noćasnjem susretu sa svojom Trešnjom, mojom miljenicom, ženom baršunasta glasa i predivne duše, koja zapravo i ne postoji više nigdje drugdje osim u mojoj mašti.

Trenutak radosti uskoro je pokvarila moja iracionalna misao o tome kako moram priznati Trešnji da su mi isključili struju – kao da, uostalom, ona to već i ne zna – pa sam se naglo snuždio. Podigao sam ovratnik kožnatoga kaputa i nastavio bezglavo koračati, oslanjajući se na svoj štap.

Kiša je prestala padati. Sjeo sam na klupu u parku ispod jednoga drveta, naprtnjaču spustio na koljena, a vreću s bocama stavio pokraj sebe i onako promrzao otvorio Tenžerinu knjigu o Zagrebu. Baš kad sam se pod iskrzanom svjetlošću lampe udubio u čitanje jedući komad kruha, do mojih je nogu došetao par gladnih vrana: namrvio sam im kruha i one su se zasitile. Potom sam osluškijući zvuk bata crkvenoga sata – koji je udario točno deset puta i isprepletao se s umornim lavežom pasa latalica – izvadio komadić slanine koji sam nosio uza se i narezao nekoliko sitnih šnita... Prijalo mi je prevrtati slane komadiće pod jezikom.

Hladnoća mi nije dopuštala da na jednom mjestu ostanem predugo, pa sam ustao i počeo cupkati. Tada sam primijetio policajca koji je s autobusne stanice neprestano pogledavao prema meni i pomislio kako je bolje da stavim svoju naprtnjaču na leđa i s vrećom u ruci krenem dalje (a slaninu sam onako nezamotanu tutnuo u džep kožnoga kaputa). Tek sam naknadno shvatio da onaj mračni lik nije bio policajac, nego vozač autobusa koji se vjerojatno vraćao kući iz smjene, nakon što je putnike vozio zagrebačkim ulicama. Zastao sam na trenutak i počeo razmišljati o tome zašto mi se ovaj grad toliko sviđa... Volio sam hodati središtem Zagreba – ne samo kao skupljač boca, jer sam cio svoj radni vijek, iako mi se sada to čini jako davno, proveo radeći u tiskari – i obilaziti spomenike hrvatskih književnika na svojoj omiljenoj ruti: uspeo bih se tako iz Illice od spomenika fratu i piscu Kačiću Miošiću Mesničkom ulicom do Štrosa i sjeo pokraj dragoga Matoša, čitajući pred sumrak potihi njegov „Notturno“, pa bih se spustio stubama s Gornjega grada usporedo s uspinjačom na Tomićevo i produžio do Cvjetnoga trga, gdje se smjestio Petar Preradović, mrmljajući sebi u bradu pjesmu „Putnik“, zatim bih

skrenuo u Varšavsku ulicu i posjetio svojega Tina. A onda bih se, nakon kraćega odmora, uputio preko Trga prema Šenoinu spomeniku na uglu Vlaške i Palmotićeve ulice, koja se nekada davno zvala Vrtlarska, pa bih prepun dojmova, zastao u Ribnjaku. Većina prolaznika bi u meni vidjela tek klošara ili boema što skuplja boce, a ja o samome sebi, iskreno, nisam imao nikakvo mišljenje, nego sam jedino želio uživati u šetnji i poeziji.

Razgledavao sam ulaze u zgrade na Selskoj i odlučio kako će se ipak vratiti natrag, do svojega parka pokraj Zagorske ulice. Okrenuo sam se kod podvožnjaka i koračao nogostupom pogledavajući iz daljine prema kantama za smeće. Takav neodređen način traženja plastičnih boca nazivao sam „boculjanje“, što bi trebala biti neka kombinacija riječi „boca“ i „bauljanje“. Dok sam se smijuljio svojoj dosjetki, zaskočila su me dva mršava psa, vjerojatno latalice, koja su počela skakati po meni i režati. Činilo mi se da su gladni pa sam krenuo prvo brzo hodati, a zatim i trčati, pokušavajući se obraniti svojim štapom. Ali, oni nisu odustajali i postajali su sve ratoborniji grebući mi ruke i kožnjak.

Na kraju sam se spasio ulaskom u noćni kafić, ali tu nisam mogao dugo ostati jer me je konobarica zamolila da „napustim ovu otmjenu radnju“, tako je rekla, pa sam pobegao u jedan otvoren haustor. Čekao sam neko vrijeme i, nakon što sam provirio na cestu te se uvjerio da su nasrtljivci nestali, odlučio nastaviti dalje. Uskoro sam shvatio što je privuklo dvije gladne pseće njuške: bio je to komad slanine u mojem džepu. Još sam i dobro prošao, pomislio sam i nasmijao se glasno svojoj gluposti i nemaru.

Bio sam umoran i ozebao, a ulov mi se činio dosta slabim: skupio sam samo petnaest boca. Legao sam na svoju noćnu klupu u parku, u svoju „ježevu kućicu“ skrivenu iza jednoga spomenika iz vremena socijalizma, za koji više nitko nije mario. Činilo mi se kako nikoga ni za mene nije bilo briga. Pokrio sam se starim novinama koje sam izvadio iz naprtnjače i osluškivao zvukove pogleda uprta u smjeru pruge. Nisam mogao čitati jer su mi prije nekoliko noći „isključili“ struju, kako sam u šali znao reći svojim poznanicima: naime, žarulja na vrhu svjetiljke pokraj klupe je pregorjela.

Pokušao sam prizvati u svoje srce i misli divnu Trešnju, svoju prelijepu ženu koja me je ljubavnim šapatom znala ugrijati u hladnim noćima svih ovih godina. Ali, ovoga puta, ona se nije pojavila. Moje teške oči sklapaju se u san... Začuo sam zvuk vlaka što u blizini žuri kroz mrak i počeo govoriti proročke stihove ispod glasa: *Kroz samoću, muk, / Sve je teži huk: / Željeznicu guta već daljina*.

Sad me je i hladnoća napustila, pomislio sam. Ostao sam napokon u potpunosti sam.

A onda je nastupila mlačna tisina... oaza bez riječi ispunjena ljubavlju prema ljudima, cvijeću, svjetlosti... Bogu. I samome sebi!

Moj posljednji... Nokturno!

Kristijan Vujičić (Zagreb, 1973) diplomirao je filozofiju i religiologiju. Piše prozu i osvrte, uređuje i vodi društveno-humanističku tribinu „Paralelni svjetovi“ u zagrebačkoj Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića. Objavio je šest romana. Nagrade: 2017. prva nagrada na 51. natječaju Večernjeg lista „Ranko Marinković“ za kratku priču „Zid mora pasti“, Nagrada Kiklop 2006. za roman „Welcome to Croatia“ i 2014. za urednika godine.